

[Valdemar Thomsen.]

træffes effektive Foranstaltninger, vil det inden ret lang Tid udvikle sig til en ren Skandale, der før eller senere vil faa alvorlige Konsekvenser. Det er sandelig for meget forlangt, at Mand, Kone og Børn ude i Bedrifterne skal slæbe sig en Pukkel til for en ussel Betaling og samtidig bidrage til Understøttelse af unge Mænd og Kvinder. Saa meget kan jeg i hvert Fald sige de Herrer, der tror, at Bønderne lader sig byde hvad som helst, at paa dette Punkt er Taalmodigheden i Færd med at briste.

Hvis man ønsker vor Medvirken til at løse det foreliggende Problem, saa er der kun een Vej, nemlig den, Statsministeren taler om, men undlader at gaa: den økonomiske Ligevægts Vej, og det vil sige, at naar endelig Lovgivningsmagten skal gribe saa afgørende ind, som Tilfældet bliver, saa maa det gøres saadan, at der bliver Mening i Tingene, saa maa ogsaa den Del af Befolkningen, der gennem mange Aar har arbejdet for en ringe eller slet ingen Løn, i nogen Maade sikres. Naar fagorganiserede Arbejdere gennem Lovgivning skal sikres en Løn, der staar i Forhold til et Pristal paa 170—180, kan Lovgivningsmagten simpelt hen ikke være bekendt at lade Landbruget slæbe videre for en Løn, der ligger paa omkring 30—35 Øre i Timen. Og denne usle Betaling vil i Praksis betyde et Formuetab eller snarere, efterhaanden som Tiden gaar, en Gældsstiftelse for Landbruget paa rundt regnet 200 Mill. Kr. aarlig. Undskyld, jeg siger det rent ud, men hvis Arbejdernes Repræsentanter mener, at det er en Fordel for Arbejderne og ligestillede, at Landmændene holdes nede paa et saa lavt Niveau, at de lige kan hutle sig igennem, saa er det virkelig ikke deres Opgave voksen.

Den højtærede Minister gaar med til en Løsning, der betinger en god Løn, men lige saa nødvendigt dette er, lige saa paakrævet vil det være, at Landbruget ikke alene for sin egen, men for Samfundets økonomiske Sundheds Skyld faar et Udbytte saa stort, at det hele ikke gaar til Renter og Skatter, og mit Parti vil med dette for Øje stille Ændringsforslag til Lovforslagets anden Behandling.

Tager man hele Købekraften fra Landbruget, gaar Samfundsmaskineriet til Dels i Staa. Forbruget bliver for ringe, og yderligere Arbejdsløshed bliver Følgen, og saa er det for Resten en fattig Trøst, at Tarifferne er nok saa godt i Orden. Under de forhaandenværende Omstændigheder vil vi, endskønt vi ikke har Medansvaret for de ulykkelige Tilstande, vi staar i i Øjeblikket, imidlertid

ikke vige tilbage for at tage Medansvaret for en lovbunden Indkomstfordeling, forudsat — men det er ogsaa aldeles afgjort Forudsætningen —, at der sikres saavel Arbejderen som Bonden en god Løn. Hvis man saa vil spørge mig: Ja, men hvor kan man tage Pengene fra, naar ogsaa Bonden skal op paa en anstændig Levefod? — saa svarer jeg uden at blinke: fra den passive Kapitalist i Form af mindre Renteindtægt, mindre Tantième, lavere Aktieudbytte og lavere Monopolfortjeneste. Disse urimelige Fortjenester giver sig nemlig ikke Udslag i et tilsvarende højere Forbrug, navnlig ikke da af danske Varer og af dansk Arbejde, og saafremt Højfinansens, samtidig med, at det her foreliggende Lovforslag gennemføres, ikke bremses, bliver det som hidtil Bonden, der maa lægge Ryg til, og det gaar vi ikke med til — saa sige, hvad der vil. Dette at Kapitalen fik sin Part af Krisens Byrder, vilde ikke alene være en mere retfærdig Fordeling, men det vilde være en mere tidssvarende Fordeling, som i det lange Løb vilde blive til Fordel for alle Parter, sikkert ogsaa for Rentenyrerne.

Vil man en Løsning efter disse demokratiske Linier, kan man regne med Bistand ikke alene af mit Parti, men jeg tør næsten sige af hele det arbejdende Landbrug. Og saa vil Landstingsflertallet simpelt hen ikke vove at gaa imod, og derfor kan det Ting i dette Tilfælde ikke benyttes som Undskyldning for det Resultat, der naas. Men omvendt — vil man gennemføre en ensidig Ordning, maaske i Forbindelse med Kapitalens Repræsentanter, en Ordning, der ikke tager rimeligt Hensyn til Landbruget, saa maa man regne med os og inden føje Tid store Kredse af Landbruget som absolutte, positive Modstandere. En saadan naturlig Tankegang maa ikke mindst den højtærede Statsminister have Forudsætning for at kunne forstaa, naar han i sin Forelæggelsestale i Gaar udtalte:

„... man kan næppe vente, at den Part, som føler sig angrebet, vedblivende skal være skaansom over for Angriberen og dennes Interesseomraade.“
Landbruget vil, hvis man ikke samtidig viser Landbruget Hensyn, føle sig som den i denne Sag angrebne.

Formanden: Jeg skal her afbryde Forhandlingen. Den genoptages i Dag Kl. 13.

Mødet udsat Kl. 11⁴⁰.